

Register til årgang 2008 - 2011 som pdf-fil.

Reviderede retningslinjer om udlevering af påstandsdokumenter til journalister m.v. forud for hovedforhandlingen af straffesager i Højesteret

Høring om udlændingeloven, familiesammenføring

1. Uskyldsformodningen - Politikere, der udtaler sig om verserende straffesager - Menneskerettigheder
2. Retfærdig rettergang - Inhabil nævning - Menneskerettigheder - Engelsk sag
3. Frihedsberøvelse, ulovlig, af asylsøgende - Første asylland - Inhuman behandling af børn - Dokumentfalsk - Menneskerettigheder - Belgisk sag
4. Menneskerettigheder - Beviser - Dokumentation af politirapporter som eneste bevis - Engelsk sag - Langvarig sagsbehandling
5. Menneskerettigheder - Ytringsfrihed - Advokater - Tavshedspligt
6. Tyveri - Varetægtsfængsling af EU-borger - Udlændingeloven
7. Varetægtsfængsling - Behandling af psykisk syge - Retten til liv - Menneskerettigheder
8. Selvmødere - Ankevejledning og admittering
9. Menneskerettigheder - Varetægtsfængsling, præventiv - Forsamlingsfrihed - Tysk sag
10. Menneskerettigheder - Familiesammenføring - Gebyrer - Hollandsk sag
11. Manddrab - Forsøg – Erstatning
12. Røveri, bank - Udvisning betinget

LANDSFORENINGEN AF FORSVARSADVOKATER

Register til årgang 2008 - 2011

Da tidsskriftet fortrinsvist er elektronisk, har det ikke noget formål at lægge registeret ud som elektronisk tekst - det vil blot forstyrre søgningen, således at man havner i et register frem for den underliggende tekst.

Men registeret findes indlagt som pdf-fil. Det hedder hæfte 13 i 2011.

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

13. december 2011

Reviderede retningslinjer om udlevering af påstandsdokumenter til journalister mv. forud for hovedforhandlingen af straffesager i Højesteret

De reviderede retningslinjer giver ikke anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen
Henrik Stagetorn

Høring om udlændingeloven, familiesammenføring

Justitsministeriet
Udlændingeafdelingen

Amagertorv 11
2. februar 2012

Vedr.: Sagsnr. 11/87474. Udkast til Forslag til Lov om ændring af udlændingeloven og lov om ægteskabs indgåelse og opløsning.

Justitsministeriet har med mail af 9. januar 2012 anmodet om Landsforeningens bemærkninger til ovennævnte udkast senest den 6. februar 2012.

Materialet har været forelagt foreningens bestyrelse og været behandlet ved et bestyrelsesmøde den 19. januar d.å.

Bestyrelsen henviser til sine høringssvar af 7. april 2010 og 21. februar 2011, hvor man udtrykte betænkelighed ved de da foreslåede pointsystemer. Bestyrelsen kan således tiltræde, at disse afskaffes, idet det har vist sig at skabe en unødigt kompliceret regulering af adgangen til ægtefællesammenføring.

Bestyrelsen kan også tiltræde, at den økonomiske sikkerhedsstillelse nedsættes fra 100.000 kr. til 50.000 kr.

Endelig kan bestyrelsen tiltræde, at man ophæver gebyrerne på familiesammenføringsområdet.

Bestyrelsen finder anledning til at påpege, at der også er andre områder inden for udlændingeområdet, der trænger til at blive "rullet tilbage" til en tidligere retstilstand, herunder den seneste stramning af udvisningsreglerne, der fører til, at der - hvis ubetinget udvisning ikke kan ske - obligatorisk skal ske betinget udvisning, uanset om udvisning vil være konventionsstridig eller på anden måde uproportional.

Bestyrelsen henviser til sit høringssvar af 7. juni 2011, hvor den kommenterede det fremsatte lovforslag om skærpelse af udvisningsreglerne (tilblevet i forbindelse med forhandlinger om at forringe efterlønnen).

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Landsforeningens Meddelelse 1/2012

Uskyldsformodningen - Politikere, der udtaler sig om verserende straffesager - Menneskerettigheder

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 6

Mange danske advokater har været ude for, at politikere udtaler sig om verserende straffesager. Redaktøren oplevede således for nogle år siden, at en nu afdød miljøminister offentligt gav sin mening til kende, mens sagen verserede for retten.

Nu er der mulighed for at gøre noget ved det - i alle tilfælde, hvis der er tale om ministre, der prøver at påvirke domstolene.

I en græsk straffesag var klageren K tiltalt og dømt sammen med 9 andre for bedrageri på et universitet med statsmidler. Mens appelsagen verserede, udtalte den græske premierminister, vicefinansminister og justitsminister sig om sagen.

Kort efter dommen på 14 år, som blev anket samme dag, udtalte de tre ministre sig i parlamentet om sagen, hvor vicefinansministeren omtalte de domfældte som svindlerne fra Panteion (Universitetet). Premierministeren talte om en "enestående skandale om forsætligt og planlagt bedrageri for 8 mio. € til fordel for de involverede og til skade for Panteion Universitetet."

Det følgende år udtalte justitsministeren: "Jeg minder om Panteion-skandalen. De græske dommere dømmes modigt og dristigt alle dem, I beskytter."

Straffesagen var på tidspunktet for Menneskerettighedsdomstolens afgørelse i 2011 endnu ikke afsluttet ved de græske domstole.

Menneskerettighedsdomstolen fandt ikke, at uskyldsformodningen i EMK art. 6, stk. 2, ophører med at finde anvendelse under anke, hvis den pågældende er blevet dømt i første instans.

Statens højeste repræsentanter var forpligtet af uskyldsformodningen.

Justitsministeren repræsenterede endvidere den politiske autoritet, der havde ansvar for domstolene, og måtte derfor være særlig påpasselig med ikke at give det indtryk, at han ønskede at påvirke en uafsluttet sag ved domstolene.

Justitsministerens og vicefinansministerens udtalelser var i strid med uskyldsformodningen og således en krænkelse af EMK art. 6, stk. 2. Torterstatning på 12.000 €.

Kouostas mod Grækenland app. 53466/07, 24/5 2011

Der henvises til det mere udførlige referat i EU & Menneskeret 2011.350 eller for den fulde tekst til domstolens hjemmeside.

Landsforeningens Meddelelse 2/2012

Retfærdig rettergang - Inhabil nævning - Menneskerettigheder - Engelsk sag

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 6

Engelsk sag, hvor man i en narkosag fandt det ubetænkeligt i alle instanser, at en af nævningerne var politimand og kendte et af de afgørende politividner i sagen. Menneskerettighedsdomstolen fandt, at der forelå en krænkelse af EMK art. 6, stk. 1, retten til pådømmelse af en upartisk domstol.

Hanif og Khan mod Storbritannien, app. nr. 52999/08 og 61779/08, 20/12 2011

I Danmark har vi haft narkosagen med den inhabile domsmand. Da fejlen blev opdaget, blev sagen hjemvist, og efter frifindelse blev der givet forhøjet erstatning for den del af frihedsberøvelsen, der lå efter den første fældende dom, jfr. Lf.Medd. 85/2011, jfr. TfK 2011.875 Ø.

I England giver myndighederne ikke sådan lige op, når der konstateres inhabilitet. I en narkosag gjorde en af nævningerne opmærksom på, at han var tjenestegørende politimand og kendte og havde arbejdet sammen med et af de afgørende politividner i sagen MB.

Retsformanden afviste at udskyde den pågældende nævning, der så blev valgt til ordfører. Appelretten stadfæstede domfældelsen. Der var nogle år forud sket en ændring i retsplejeloven, der gjorde det muligt for f.eks. politifolk, der tidligere havde været udelukket, at blive udpeget som nævninge.

Klageren fik ikke adgang til at indbringe spørgsmålet for Overhuset, så dommene på henholdsvis 8 års fængsel til H og 15 år til K blev stående.

Sagerne blev indbragt for Menneskerettighedsdomstolen i henholdsvis oktober og december 2008 og blev lagt sammen.

Menneskerettighedsdomstolen fastslog, at det er af fundamental betydning i et demokratisk samfund, at domstolene nyder tillid både hos offentligheden og de tiltalte. Det er nødvendigt, at juryer er fri for slagside eller tilsyneladende slagside.

Efter en gennemgang af de nationale regler, herunder ændringen, der gjorde det muligt for politifolk at være nævninge, undersøgte man betydningen for den konkrete sag.

H havde baseret sit forsvar på, at en tredje person havde efterladt narkotikaen i hans bil. Under bevisførelsen mødte politifolk, der sagde, at de ikke havde set andre i bilen.

Forsvaret var derfor i væsentligt omfang et angreb på udsagnet fra politifolkene, herunder nævningeformandens bekendt og kollega. Selv om de ikke arbejdede på samme station, havde de kendt hinanden i 10 år og havde arbejdet sammen ved tre lejligheder. Derfor var H ikke blevet dømt af en upartisk domstol, og der forelå en krænkelse af art. 6, stk. 1.

Klagerne var tiltalt under samme sag, og Menneskerettighedsdomstolen fandt derfor, at når H fik medhold i sin klage, kunne juryen heller ikke være en upartisk domstol i art. 6's forstand i forhold til K.

Med hensyn til erstatning fandt domstolen, at selve afgørelsen udgjorde tilstrækkelig oprejsning og nøjedes derfor med at tillægge (beskedne) sagsomkostninger.

Landsforeningens Meddelelse 3/2012

Frihedsberøvelse, ulovlig, af asylsøgende - Første asylland - Inhuman behandling af børn - Dokumentfalsk - Menneskerettigheder - Belgisk sag

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 3 og art. 5, straffelovens § 171

Belgien er tidligere blevet dømt for at frihedsberøve mindreårige asylsøgende. Her havde man tilbageholdt en tamilsk asylsøgende kvinde og hendes tre børn i næsten 4 måneder. Det var i forhold til børnene en krænkelse af art. 3 og i forhold til hele familien en krænkelse af art. 5, stk. 1.

Kanagaratnam m.fl. mod Belgien, app. no. 15297/09, 13/12 2011

Renuka Kanagaratnam, herefter K, og hendes tre børn født 1996, 1998 og 2001, var tamiler fra Sri Lanka og søgte i januar 2009 asyl i Belgien efter at have rejst via Kinshasa (Congo). De belgiske myndigheder afviste at lade dem indrejse og ville returnere dem med henvisning til, at K var i besiddelse af et falsk pas.

Immigrationskontoret, AO, besluttede samme dag at frihedsberøve familien i et lukket center for illegale udlændinge i nærheden af lufthavnen i afventen af behandling af asylansøgningen.

K søgte forgæves at få domstolene til at løslade familien.

Under afhøring af asylmyndighederne CGRSP gjorde K gældende, at hun i hjemlandet havde været tilbageholdt og forhørt tre gange af politiet i Colombo. Hun flygtede i december 2008, da hun frygtede på ny at blive genstand for vilkårlige tilbageholdelser på grund af hendes tamilske oprindelse.

I februar 2009 gav CGRSP afslag på asyl eller anden opholdstilladelse til familien, da K's forklaring på visse punkter ikke skønnedes troværdig.

Planen var at sende dem tilbage til Congo, hvilket K klagede over, idet hun frygtede at blive udsat for umenneskelig behandling i Congo og refoulering til Sri Lanka.

Retten besluttede i slutningen af marts 2009 at udsætte udsendelsen til 20/4 2009 og gav yderligere en måneds udsættelse, da familien nægtede at gå ombord i flyet. Familien var fortsat frihedsberøvet, selv om den lovlige frist herfor udløb den 22/3 2009, men det løste man ved, at AO igen nægtede dem indrejse i Belgien, således at de skulle tilbage til Congo, hvorved frihedsberøvelsen kunne forlænges.

Efter igen at have klaget over frihedsberøvelsen, blev familien løsladt den 4/5 2009, idet K igen havde søgt om asyl, hvilket førte til opsættelse af bestemmelsen om udrejse.

I september 2009 gav CGRSP K og børnene asyl.

K og børnene gjorde gældende, at deres tilbageholdelse i næsten 4 måneder i det lukkede center var umenneskelig og nedværdigende behandling, og at tilbageholdelsen også stred mod national lov og dermed art. 5, stk. 1 f.

Sagen blev indbragt for domstolen i marts 2009 (altså inden løsladelsen og tildeling af asylstatus, ER).

Domstolen fastslog, at der i forhold til børnene forelå en krænkelse af art. 3. Det havde domstolen i øvrigt fastslået i to tidligere afgørelser mod Belgien angående ledsagede eller uledsagede mindreårige. Her var børnene blevet tilbageholdt i næsten 4 måneder i et center, der var ødelæggende for deres balance og opvækst. De var allerede traumatiserede, da de kom til Belgien på grund af borgerkrigen i deres hjemland og omstændigheder ved flugten, hvilket også var anerkendt af de belgiske myndigheder, der siden havde givet dem asyl. Der forelå i forhold til børnene en krænkelse af art. 3.

Tilbageholdelsen af K var, uagtet man kunne sætte sig ind i, hvor ængstelig og frustreret hun som mor måtte være, dog således, at hun hele tiden havde været sammen med børnene, og overskred ikke den tærskel, som en krænkelse af art. 3 måtte udgøre.

Derimod forelå der både i forhold til mor og børn en krænkelse af art. 5, stk. 1, retten til frihed og sikkerhed. Særligt for så vidt angik K, bemærkede domstolen, at hendes frihedsberøvelse var blevet forlænget fra slutningen af marts til begyndelsen af maj på trods af, at man i mellemtiden overvejede hendes anden asylansøgning. Dette set i sammenhæng med, at hun havde været tilbageholdt i en særlig lang periode, der var klart uegnet for en familie, hvorfor domstolen fandt K's frihedsberøvelse ulovlig og en krænkelse af art. 5, stk. 1.

K blev tillagt 7.650 € i tort, børnene hver 13.000 € - hertil kom sagsomkostninger.

- oo0oo -

Nærværende referat er udarbejdet på baggrund af domstolens pressemeddelelse. Den fulde version foreligger pt. kun på fransk på Menneskerettighedsdomstolens hjemmeside.

Landsforeningens Meddelelse 4/2012

Menneskerettigheder - Beviser - Dokumentation af politirapporter som eneste bevis - Engelsk sag - Langvarig sagsbehandling

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 6

Klagerne, der var blevet dømt i to forskellige sager alt overvejende på udsagn fra vidner, der ikke kunne føres for retten og dermed undergives krydsforhør, fik ved en kammerafgørelse medhold i, at der forelå en krænkelse af EMK art. 6, stk. 1, og stk. 3 d. Sagen blev indbragt for Storkammeret, der i sagen vedr. A ikke fandt, at der forelå en krænkelse (flertalsafgørelse), hvorimod man vedr. T énstemmigt fandt, at der forelå en krænkelse, fordi man accepterede hearsay-evidence vedr. et vidne, der ikke ville stå frem i retten.

Al-Khawaja og Tahery mod Storbritannien, app. 26766/05 og 22228/06, 15/12 2011

Klagerne havde hver for sig i 2005 og 2006 indgivet klage til domstolen, der besluttede at behandle sagerne samlet.

Al-Khawaja (A), britisk statsborger og læge, var tiltalt for 2 forhold af sædelighedsforbrydelser mod to kvindelige patienter under hypnose. Han blev idømt henholdsvis 15 og 12 måneders fængsel i forlængelse af hinanden.

Ali Tahery (T) var iransk statsborger, men bosat i London. Han blev idømt 10 år og 3 måneders fængsel, primært for forsætlig grov vold.

Sagens forhistorie vedr. A

Problemet i rettergangen mod A var, at den ene patient havde begået selvmord inden hovedforhandlingen (det blev lagt til grund, at det var uden sammenhæng med det angivelige overgreb), hvorfor hendes forklaring til politiet blev dokumenteret.

Under et forberedende retsmøde i A's sag havde dommeren præciseret, at der uden dokumentation af politirapporten ikke var beviser vedr. forhold 1 "putting it bluntly, no statement, no count one".

Forsvareren accepterede, at forklaringen blev dokumenteret, men regnede med at kunne så tvivl om vidnets og udsagnets troværdighed.

Under hovedforhandlingen blev sådanne vidner hørt, men også vidner, der havde oplevet noget tilsvarende, herunder anmelderen i forhold 2.

I sin retsbelæring fremhævede dommeren, at nævningene ikke havde set anmelderen i forhold 1 afgive forklaring, og der havde ikke været mulighed for krydsforhør fra forsvareren, som utvivlsomt ville have en række spørgsmål til hende. Også senere i retsbelæringen blev der henvist til, at der var tale om en oplæst forklaring, der i det hele blev bestridt af tiltalte.

Nævningene var - efter tre gange at have konsulteret dommeren - ikke i tvivl, men domfældte énstemmigt i begge forhold, og straffen blev udmålt som angivet ovenfor.

Appeldomstolen fandt ikke, at A's krav på en fair domsforhandling var blevet krænket. A havde bl.a. haft mulighed for at angribe troværdigheden af det afdøde vidnes forklaring ved at dyrke modstridende forklaringer fra andre vidner og eksperter.

Retsbelæringen kunne have været tydeligere, men det var blevet fremhævet, at der ikke var tale om en direkte forklaring for retten. Der var ikke tale om en krænkelse af art. 6. I øvrigt - tilføjede appeldomstolen - var beviserne mod A meget stærke, og man var ikke overbevist om, at afgørelserne var urigtige. A fik ikke tilladelse til at indbringe sagen for Overhuset.

Sagens forhistorie vedr. T

For T's vedkommende havde et vidne været bange for at afgive forklaring, hvorfor der også her skete dokumentation af vidnets forklaring.

T var i 2004 i slagsmål med S, og tiltalen gik på, at T tre gange skulle have stukket S i ryggen. Ud over tiltalen for vold, var T tiltalt for at forsøge at "pervert the course of justice" ved at fortælle, at han havde set to personer af mørk hudfarve stikke S.

To dage efter forholdet fortalte et vidne V imidlertid politiet, at han havde set T stikke S. Sidstnævnte havde efter sin forklaring til politiet ikke set, hvem der stak ham.

Under hovedforhandlingen begærede anklagemyndigheden tilladelse til at dokumentere V's forklaring, idet denne frygtede for at afgive forklaring i retten. Det blev fremhævet bl.a. gennem afhøring af en politimand, at det iranske emigrantmiljø var sammenspist, og at V's frygt var velbegrundet.

Dommeren fik også forklaring fra V selv, således at V var skjult bag en skærm.

Herefter fandt dommeren, at V's frygt var velbegrundet, og tillod det begærede.

Under retsbelæringen fremhævede dommeren, at man skulle være varsom med bedømmelsen af udsagnet, henset til den manglende mulighed for krydsforhør. Han fremhævede videre, at der var enighed om, at det ikke var den tiltalte, der var årsagen til vidnets frygt.

T blev ved en flertalsafgørelse idømt 9 års fængsel for knivstikkeriet og 15 måneders fængsel for forsøg på at putte blår i øjnene på retfærdigheden.

Også T appellerede og gjorde gældende, at den manglende mulighed for krydsforhør krænkede hans krav på retfærdig rettergang.

Appelretten medgav, at V's udsagn både var væsentligt og afgørende for domfældelse, men T havde haft mulighed for at krydsforhøre andre, herunder tilskuere, og kunne selv afgive forklaring for at forebygge uretfærdig rettergang. Der blev også henvist til retsbelæringen.

T's straf blev imidlertid nedsat til 7 års fængsel. Heller ikke T fik tilladelse til at indbringe sagen for Overhuset.

Menneskerettighedsdomstolen - først en kammerafgørelse - gennemgår herefter national ret, for så vidt angår de 2 sager. Der er adgang til at dokumentere forklaringer fra vidner, der i mellemtiden er døde, ligesom der er mulighed for at dokumentere forklaringer fra vidner, der frygter for at afgive forklaring.

Herefter gennemgår domstolen fra pkt. 25 sin egen praksis og parternes anbringender. Regeringen fremhævede retsbelæringerne i første instans i begge sager, og at skyldspørgsmålet var blevet omhyggeligt vurderet af appelretten.

Fra pkt. 34 fortsætter domstolen med at gennemgå relevant praksis, bl.a. den gamle sag fra 1986 *Unterpertinger mod Østrig*.

Sagerne undersøges herefter for A fra pkt. 41 og T fra pkt. 44.

Domstolen gav ikke appelretten i sagen mod A medhold i, at det havde været en reel mulighed at anfægte det afdøde vidnes forklaring gennem anden bevisførelse. Retsbelæringen havde også efter appelrettens opfattelse været mangelfuld, men i øvrigt var domstolen ikke overbevist om, at en mere passende retsbelæring ville have afhjulpet ubalancen af et uprøvet vidneudsagn. Der var derfor tale om en krænkelse af art. 6, stk. 1, sammenholdt med stk. 3, for så vidt angik A.

Med hensyn til T noterede domstolen sig, at vidnet var fraværende, men ikke anonymt, hverken for T eller andre, der havde overværet begivenheden. Uanset dette accepterede domstolen retsformandens vurdering om, at V havde en velbegrundet frygt, og at dette var årsagen til, at han fik vidnefritagelse.

Domstolen var imidlertid ikke enig i, at T havde haft mulighed for at imødegå udsagnet på anden vis. Selv om T afgav forklaring under hovedforhandlingen, kunne det ikke opveje den manglende mulighed for krydsforhør.

Her havde der ikke været kritik af retsbelæringen, men heller ikke denne kunne råde bod på, at det var et vidnes uprøvede udsagn, som var det eneste direkte bevis mod klageren. Også her var der tale om en krænkelse af art. 6, stk. 1, sammenholdt med stk. 3.

Erstatning - A krævede ca. 25.800 € i tort og T 83.800 €. Domstolen tillagde begge 6.000 €.

Afgørelsen i kammeret var énstemmig.

Sagen blev indbragt for Storkammeret, der tænkte grundigt over sagerne, efter at disse var blevet procederet den 19/5 2010.

Storkammeret fandt, modsat den lavere instans, at retsbelæringen havde været i orden i sagen vedr. A, og at nævningerne havde mulighed for at træffe en fair bedømmelse af den afdøde anmelders beskyldninger mod A, og således ikke en krænkelse af art. 6, stk. 1, jfr. art. 6, stk. 3 d.

Derimod havde der i sagen vedr. T kun været det fraværende øjenvidne som bevis, og uden forklaring fra vidnet var chancerne for domfældelse spinkle.

Domstolene fandt, at hverken T's mulighed for at anfægte vidnets forklaring eller dommerens formaning til nævningerne i fornødent omfang opvejede de vanskeligheder, som forsvaret var i, når man ikke kunne krydsforhøre vidnet, herunder detaljer omkring iagttagelsen og vidnets motiver for at fremkomme med forklaringen.

Da der ikke var de nødvendige faktorer, der kunne råde bod på vanskeligheden for forsvaret, når man tillod hearsay-evidence, fandt domstolen énstemmigt, at der forelå en krænkelse af art. 6, stk. 1, jfr. art. 6, stk. 3 d.

T blev tillagt torterstatning med 6.000 € og sagsomkostninger.

- oo0oo -

For en fuldstændig gengivelse henvises til domstolens hjemmeside.

Landsforeningens Meddelelse 5/2012

Menneskerettigheder - Ytringsfrihed - Advokater - Tavshedspligt

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 10

Det var uberettiget, at M, en fransk advokat, i flere instanser blev dømt for at have kommenteret på en ekspertrapport, som var medierne bekendt. M repræsenterede et forældrepar, hvis datter døde efter en vaccination, og havde indgivet anmeldelse om uagtsomt manddrab. Torterstatning på 5.000 €.

Mor mod Frankrig app. no. 28198/09, 15/12 2011

Advokat Mor (herefter M) blev dømt ved de franske domstole for at have ladet sig interviewe om en rapport bestilt af en undersøgelsesdommer om eventuelle skadevirkninger ved at lade sig vaccinere mod hepatitis B. M havde indgivet anmeldelse om uagtsomt manddrab på vegne forældrene til en 12-årig pige, der døde efter en vaccination.

M havde til en avis, der omtalte ekspertrapporten, og som spurgte hende, om rapporten var for negativ over for modparten, svaret: "Nej, den viser, at Staten aldrig har brugt tilstrækkelige ressourcer til forsvarligt at bedømme omfanget af bivirkninger, selv om millioner af franskmænd er blevet vaccineret."

Et medicinalfirma F anmeldte kort efter i december 2002 M for at krænke sin tavshedspligt i forbindelse med den juridiske forundersøgelse.

M blev indstævnet som "vidne bistået af en advokat" og protesterede mod klagen med henvisning til, at F ikke var inddraget i forundersøgelsen. Hun vedgik, at hun som advokat for forældrene havde besvaret spørgsmål om rapporten, som journalisterne allerede kendte.

M blev siden sigtet og dømt for krænkelse af sin tavshedspligt. Byretten dømte hende i 2007, og dommen blev stadfæstet af landsretten i januar 2008. Det faktum, at andre kendte til indholdet af det, der var omfattet af tavshedspligten, ophævede ikke denne. Det havde ikke været nødvendigt for M at røbe indholdet for at varetage hendes klienters interesser.

Dagen efter appellerede M til kassationsdomstolen og gjorde gældende, at der forelå en krænkelse af EMK art. 10. Appellen blev afvist i oktober 2008. Herefter blev sagen indbragt for Menneskerettighedsdomstolen i april 2009.

Menneskerettighedsdomstolen fastslog bl.a., at advokater havde ytringsfrihed under forudsætning af, at de ikke overskred visse grænser. Det var imidlertid fastsat i national ret, at advokater var undergivet regler om tavshedspligt og måtte respektere retlige forundersøgelser.

M var blevet dømt, ikke for at offentliggøre rapporten, men for at have kommenteret på indholdet. Avisen havde forud for interviewet offentliggjort dele af rapporten, herunder bivirkninger, antallet af ofre og producenternes og myndighedernes handlemåde.

Også andre medier havde dækket sagen og bragt uddrag af rapporten.

M's udtalelser var del af en debat af offentlig interesse. Der var en smal margin under EMK for begrænsninger på politiske udtalelser eller emner af offentlig interesse.

Set ud fra mediernes rolle var offentliggørelse af informationer med til at sikre offentlighedens ret til at blive informeret om aktiviteter i forbindelse med retshåndhævelsen.

M havde holdt sig til at kommentere på oplysninger, der allerede var offentliggjort af avisen. Imidlertid var det faktum, at offentligheden allerede var bekendt med oplysningerne, reguleret i reglerne om tavshedspligt, og at hemmeligholdelsen således var undergravet,

fritog ikke advokaterne fra deres forpligtelse til at udvise forsigtighed med hensyn til hemmeligheden af verserende undersøgelser.

Henset til omstændighederne i sagen fandt domstolen, at hensynet til beskyttelsen af fortrolige oplysninger ikke udgjorde tilstrækkelig grund til at finde M skyldig i krænkelse af tavshedspligten. Domstolen havde den opfattelse, at beskyttelsen af advokaters yringsfrihed skulle tage hensyn til exceptionelle sager, hvor retten til forsvar kunne gøre indgreb i tavshedspligten nødvendig.

Det havde været gjort gældende, at der havde været lagt pres på eksperten, der havde affattet rapporten. Det var ikke refereret i den forudgående artikel, men var et emne, som M diskuterede med journalisten. Domstolen fandt, at pigens forældre havde en klar interesse i, at disse anbringender blev bragt frem i offentligheden, idet sådant pres, hvis det blev underbygget, var uacceptabelt og egnet til at vanskeliggøre efterforskningen. Domstolen noterede sig, at hverken myndighederne eller advokatmyndighederne havde fundet det nødvendigt at bringe disciplinære sanktioner i anvendelse.

Domstolen fandt herefter, at domfældelsen af M, der havde udtalt sig i sin egenskab af advokat, der varetog sine klienters interesser, var et uforholdsmæssigt indgreb i hendes yringsfrihed, og at der derfor forelå en krænkelse af art. 10.

M blev tilkendt 5.000 € i torterstatning.

- oo0oo -

Dommen kan i sin helhed, men pt. kun på fransk, findes på Menneskerettighedsdomstolens hjemmeside.

Landsforeningens Meddelelse 6/2012

Tyveri - Varetægtsfængsling af EU-borger - Udlændingeloven

Straffelovens § 276 og udlændingelovens § 35

Svensk statsborger S sigtet for butikstyveri af to jakker til en samlet værdi af 7.400 kr. ved brug af "russerpose". Byretten fængslede i 10 dage efter udl. § 35, stk. 1, nr. 1, idet lovovertrædelsen ikke kunne ventes at medføre straf af fængsel over 30 dage. Landsretten løslod efter det oplyste om det påsigtede forhold og om, at sigtede var svensk statsborger, hvorfor betingelserne for varetægtsfængsling efter § 35, stk. 1, ikke var opfyldt.

ØL 15. afd. kære nr. S-3607-11, 7/12 2011

Den 42-årige S, svensk statsborger af vietnamesisk oprindelse, var fremstillet i grundlovsforhør den 28/11 2011 sigtet for tyveri i et stormagasin for ved brug af "russerpose" at have stjålet to jakker til en samlet værdi af 7.400 kr.

S erkendte, at hun havde til hensigt at forlade forretningen uden at betale, men hævdede, at hun ikke var klar over, at tasken, som hun havde fundet efterladt, var en "russerpose". Hun boede i Helsingborg med sin mand og 4 børn i alderen 8, 12, 17 og 19 år.

Anklageren begærede hende fængslet i 10 dage i medfør af udl. § 35, stk. 1, nr. 1. Forsvareren protesterede.

Byretten afsagde sålydende:

"K E N D E L S E:

Efter de foreliggende oplysninger er der begrundet mistanke om, at anholdte S har gjort sig skyldig i tyveri.

Da lovovertrædelsen på det foreliggende grundlag ikke kan ventes at medføre straf af fængsel i over 30 dage, findes betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens regler ikke at være opfyldt, jf. § 762, stk. 3.

Under hensyn til, at udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og da der er begrundet mistanke om, at han (sic!) har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter udlændingelovens §§ 22 - 24, findes betingelserne i udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1, opfyldt."

Fristen blev sat til 10 dage.

Dommeren henstillede til anklageren, at man snarest fik sagen afgjort, evt. samme dag.

Det skete ikke, hvorfor forsvareren kærede med kæreskrift med gennemgang af en række landsretsafgørelser om fortolkning af opholdsdirektivets art. 27 om "reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse."

I den højesteretsafgørelse, der lignede denne sag mest, U 2009.813 H, blev en litauisk statsborger idømt 30 dages fængsel for tyveri til en værdi af 4.700 kr. ved hjælp af en "russerpose" og forsynet med en bidetang.

Højesteret henviste til, at domfældte tidligere var idømt nogle længerevarende frihedsstraffe, bl.a. for tyveri og afpresning. Han havde her i Danmark udenretligt vedtaget en bøde i 2008 for tyveri ved at have stjålet varer fra et supermarked til en værdi af 1.664 kr.

Højesteret tiltrådte, at hans kriminalitet var udtryk for en adfærd, der udgjorde en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse, jfr. opholdsdirektivets art. 27, stk. 2, 2. led. *Dette bestyrkes af det for Højesteret oplyste om de straffe, han tidligere var idømt i Litauen.* (Udhævet her).

Landsretten modtog kæreskriftet den 30/11 2011 via byretten, og resten er citat fra landsrettens kendelse:

"Sagens akter er trods flere rykkere først modtaget fra Københavns Politi den 7. december 2011.

Efter det oplyste om det påsigtede forhold og om, at sigtede er svensk statsborger, er betingelserne for varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35, stk. 1, ikke opfyldt, hvorfor

b e s t e m m e s:

S løslades."

Landsforeningens Meddelelse 7/2012

Varetægtsfængsling - Behandling af psykisk syge - Retten til liv - Menneskerettigheder

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 2 og 5

En ung stofmisbruger fik en behandlingsdom for forsøg på tyveri. Under udslusningen fik han det dårligere og overholdt ikke aftaler og blev aggressiv over for personalet. Anklagemyndigheden besluttede, at han skulle genanbringes i den psykiatriske afdeling i et fængsel.

Han blev imidlertid indsat på en almindelig fængselsafdeling og efter et overfald på en medindsat anbragt i strafcelle i nogle dage. Kort efter at være overført til en almindelig celle, begik han selvmord.

Forældrene klagede og fik medhold i, at der forelå en krænkelse både af art. 2 og 5. De blev tillagt hver 25.000 € i torterstatning.

De Donder og De Clippel mod Belgien, app. no. 8595/2006, 6/12 2011

Klagerne var forældre til Tom De Clippel, herefter T, født i 1973, der begik selvmord i et belgisk fængsel i august 2001.

T havde allerede som teenager taget stoffer og havde udviklet en personlighedsforstyrrelse, der var forværret siden 1992, hvor han var blevet indskrevet på en psykiatrisk klinik for at undergå behandling mod narkotikamisbrug.

I marts 1999 blev T varetægtsfængslet for forsøg på tyveri. Han blev undersøgt af en psykiater, som fandt, at han havde "paranoide tanker". I en erklæring af maj 1999 skrev en psykiater udpeget af retten, at T både på gerningstidspunktet og under mentalundersøgelsen var i en tilstand af alvorlig psykisk forstyrrelse, som gjorde ham ude af stand til at kontrollere sine handlinger. En anbringelse i sikre terapeutiske omgivelser med henblik på behandling blev anbefalet. Imidlertid ville en sådan foranstaltning ikke udelukke den fare, som den unge mand udgjorde mod samfundet.

Senere i maj 1999 blev T fundet skyldig i tiltalen og idømt en behandlingsdom, idet man lagde mentalerklæringen til grund. Han ville blive midlertidigt tilbageholdt i fængslets hospitalsafdeling, indtil Centralvisitationen kunne finde en passende psykiatrisk institution.

T blev siden anbragt i en institution, der specialiserede sig i afvænningsbehandling, hvor han forblev indtil januar 2001. Så besluttede man sig til at overføre ham til en anden psykiatrisk klinik, og Centralvisitationen besluttede i april 2001, at T fra at være indlagt kunne blive delvist udskrevet, således at han var hjemme i weekenderne under forudsætning af, at han fulgte behandlingen og overholdt aftaler om fremmøde og god opførsel.

I juli 2001 konstaterede en socialrådgiver i en rapport, at T ikke overholdt aftalerne. Han var blevet så aggressiv, at behandlingsteamet ikke fandt det muligt at fortsætte arbejdet med ham. Samme dag, som rapporten fremkom, besluttede anklagemyndigheden, at T udgjorde en fare for samfundet, og at han skulle tilbage til fængslets hospitalsafdeling. Det skete i løbet af tre dage, men ikke til hospitalsafdelingen, derimod fængslets almindelige afdeling, hvor han blev placeret i en celle sammen med tre andre indsatte. Den følgende dag efter et voldeligt sammenstød med en af de medindsatte blev han sat i strafcelle. Tre dage efter ændrede en psykiater på T's medicin, og han blev efterfølgende anbragt i en almindelig celle.

Familien fik først kontakt med T på dette tidspunkt og konstaterede, at hans tilstand var alvorligt forværret. Han forstod ikke, hvorfor han var tilbageholdt, og han var ekstremt angst.

Fire dage efter hængte T sig i sin celle.

Forældrene påberåbte sig både art. 2 (retten til liv) og art. 3 (inhuman eller nedværdigende behandling). Det var at forudse, at T ville miste selvkontrollen og forsøge at tage sit eget liv. Dertil kom, at tilbageholdelsen var i strid med art. 5.

Klagen blev indbragt for domstolen i februar 2006. I lighed med tidligere praksis undersøgte domstolen, om myndighederne havde kendt eller burde have kendt til, at T frembød en reel og nærliggende selvmordsrisiko, når han blev tilbageholdt på en almindelig fængselsafdeling, og om myndighederne med rimelighed havde gjort alt for at forebygge en sådan risiko.

Den unge mand var dobbelt sårbar. Dels er selvmordsraten i fængsler højere, dels led han iflg. de læger, der havde behandlet ham i længere tid, af paranoid skizofreni, som indebærer en særlig høj selvmordsrisiko.

Selv om der ikke forelå oplysninger om tidligere selvmordsforsøg, kunne man ikke antage, at myndighederne ikke havde været bekendt med risikoen. De kendte hans diagnose, da han blev indsat i fængslet.

Også andre faktorer burde have givet øget agtsomhed. Behandlingen på afvænningsklinikken virkede ikke, han var aggressiv mod personalet, og T var ophørt med at tage den ordinerede medicin og tog i stedet stoffer. Derfor havde anklageren besluttet, at T skulle sendes tilbage til fængslets hospitalsafdeling. Hertil kom overfaldet på den medindsatte. Det var klart fra

faderens oplysninger og fra akterne, at T havde været ude af stand til at forstå, hvorfor han var i fængsel, og havde været urolig og bange.

Selv om han ikke havde været selvmordstruende, burde myndighederne være klar over, at der var en reel risiko for, at en ung mand, der led af psykiske forstyrrelser, kunne forsøge selvmord under sit ophold på en almindelig fængselsafdeling. Her skulle han aldrig have været anbragt.

Domstolen fandt, at der forelå en krænkelse af art. 2 med hensyn til T's død i fængslet, men ikke en krænkelse med hensyn til efterforskningen af dødsfaldet.

Med hensyn til frihedsberøvelsen og art. 5 fandt domstolen, at frihedsberøvelsen havde hjemmel i de nationale love, som imidlertid klart forudsatte, at frihedsberøvelsen ikke skulle finde sted i et almindeligt fængsel, men i en særlig institution eller undtagelsesvist i et fængsels hospitalsafdeling. Det sidste var også det, som anklageren havde foreskrevet.

Domstolen konkluderede, at anbringelsen i et (almindeligt) fængsel var i strid med de nationale love og dermed også en krænkelse af art. 5, stk. 1.

Forældrene fik hver tillagt 25.000 € i torterstating ud over sagsomkostninger.

- oo0oo -

For en komplet gengivelse af dommen henvises til domstolens hjemmeside, hvor dommen alene foreligger på fransk.

Landsforeningens Meddelelse 8/2012

Selvmødere - Ankevejledning og admittering

Retsplejelovens § 910

T var mødt alene i en byretssag, hvor førerretten blev frakendt ubetinget den 14/11 2011. Han kontaktede telefonisk politiet den 25/11 2011 og ankede sagen. Han ønskede advokat L beskikket. Politiet vejledte ham den 29/11 2011 om, at anke skulle ske skriftligt, og at han selv skulle kontakte L. Denne bekræftede skriftligt over for byretten og politiet den 7/12 2011, at T havde anket dommen ved sin henvendelse til politiet.

Anken blev admitteret trods anklagemyndighedens påstand om, at anken var for sent iværksat.

ØL 15. afd. a.s. nr. S-3740-11, 23/12 2011

"Der fremlagdes ankemeddelelse med anklageskrift af 12. december 2011 fra Statsadvokaten for København og Bornholm. Statsadvokaten anmoder om, at spørgsmålet om admittering af anken afgøres forlods og særskilt.

Endvidere fremlagdes fax af 7. december 2011 fra advokat L til Københavns Byret og Københavns Politi, hvorved det bekræftes, at T har anket dommen ved henvendelse til Københavns Politi.

Notat fra Københavns Politi fremlagdes, hvoraf det fremgår, at T den 25. november 2011 telefonisk kontaktede Københavns Politi og ankede dommen. T oplyste samtidig, at han ønskede advokat L beskikket under ankesagen. Det fremgår endvidere af notatet, at T den 29. november 2011 blev vejledt af politiet om, at anke skal ske skriftligt, samt at han selv skulle rette henvendelse til advokat L.

Endelig fremlagdes brev af 14. december 2011 fra den for T nu beskikkede forsvarer, advokat L, hvorved det oplyses, at påstanden under anken er, at der alene sker betinget frakendelse af førerretten, subsidiært frakendelse i en kortere periode end fastsat i dommen.

Det fremgår af sagen, at T ved dom af 14. november 2011 blev idømt en bøde på 2.500 kr. samt frakendt førerretten i 1 år.

T var ikke bistået af forsvarer i byretten.

Anklagemyndigheden har påstået anken afvist som for sent iværksat.

Den for T beskikkede forsvarer, advokat L, har påstået anken admitteret.

De modtagne bilag var til stede.

Efter votering afsagdes sålydende

k e n d e l s e:

T ankede byrettens dom ved telefonisk henvendelse til Københavns Politi den 25. november 2011. Efter det oplyste blev T først vejledt af politiet om at anke skal ske skriftligt den 29. november 2011, hvilket var den sidste dag inden ankefristens udløb. T fik endvidere oplyst, at han selv skulle rette henvendelse til advokat L. Ved fax af 7. december 2011 til Københavns Politi og Københavns Byret blev T's anke bekræftet af advokat L.

Efter retsplejelovens § 908, stk. 2, kan ankemeddelelse ske ved personlig henvendelse eller ved indgivelse af en skriftlig ankemeddelelse til anklagemyndigheden eller til byretten. Det er herved præciseret, at ankemeddelelsen ikke kan fremsættes ved telefonisk henvendelse. Anken er således ikke indgivet rettidigt ved den telefoniske henvendelse til politiet, men under de anførte omstændigheder finder landsretten, at anken bør tillades i medfør af retsplejelovens § 910, stk. 2, 1. pkt. 2. led, hvorfor

b e s t e m m e s:

T's anke admitteres."

Menneskerettigheder - Varetægtsfængsling, præventiv - Forsamlingsfrihed - Tysk sag

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 5 og 11

To tyske statsborgere blev tilbageholdt 5½ dag i forbindelse med omfattende demonstrationer under G8-topmødet i Rostock i 2007. Begrundelsen var, at man i en bil havde fundet nogle bannere, som de tyske domstole fortolkede lidt forskelligt, men som i alle tilfælde havde et budskab om, at nogle fanger skulle sættes fri eller befries.

Menneskerettighedsdomstolen fandt, at der forelå både en krænkelse af art. 5, stk. 1, og art. 11, og tillagde dem 3.000 € i torterstatning.

Schwabe og MG mod Tyskland, app. no. 8080/2008 og 8577/2008, 1/12 2011

Klagerne Sven Schwabe, herefter S, og MG, to tyske statsborgere, tog i juni 2007 til Rostock for at deltage i demonstrationer mod G8-topmødet. De blev den 3/6 2007 stoppet og anholdt af politiet i forbindelse med et identitetscheck foran et fængsel nær Rostock, og angiveligt skulle en af klagerne have modsat sig identitetschecket. I en bil nær de anholdte fandt politiet bannere "Frihed for alle fanger" og "Befri alle nu".

Den følgende morgen fængslede byretten klagerne til den 9/6 2007 med henvisning til ordensbekendtgørelsen for Mecklenburg. Tilbageholdelsen var lovlig for at forhindre en forbrydelse, henset til de fundne bannere i vognen.

Samme dag stadfæstede den lokale regionale ret afgørelsen. Ud fra bannernes budskab havde klagerne forsøgt at opfordre andre til at befri fanger, hvilket var en lovovertrædelse.

Senere kæremål fra klagerne, som fremførte, at budskabet var rettet ikke til meddemonstrerende, men til politiet, som blev opfordret til at stoppe de talrige anholdelser og varetægtsfængslinger af demonstranter, blev afvist af Rostock Landsret den 7/6 2007. Selv om budskabet kunne forstås på flere måder, var politiet berettiget til, henset til sikkerhedssituationen i Rostock, at forhindre tvetydige tilkendegivelser, som kunne føre til fare for sikkerheden. Politiet var berettiget til at antage, at klagerne var taget til Rostock for at vise bannerne under de delvis voldelige demonstrationer.

Klagerne forsøgte også at få prøvet spørgsmålet ved Forfatningsdomstolen. Den 8/6 2007 fik de at vide, at spørgsmålet ikke kunne behandles foreløbigt. Dagen efter blev de løsladt. Den 6/8 2007 afviste Forfatningsdomstolen endeligt at behandle klagen.

Klagerne gjorde gældende, at deres tilbageholdelse i 5½ dag udgjorde en krænkelse af art. 5, stk. 1, og art. 10 (ytringsfrihed) og art. 11 (forsamlingsfrihed).

Domstolen undersøgte først, om frihedsberøvelsen udgjorde en krænkelse af art. 5. Den bemærkede, at de forskellige nationale instanser var nået til forskellige resultater med hensyn

til, hvad klagerne havde forsøgt. De lavere instanser havde antaget, at de ville opfordre andre til at befri fanger foran det fængsel, hvor disse var tilbageholdt, mens landsretten antog, at de ville til Rostock og ophidse mængden ved demonstrationerne der ved at fremvise bannerne.

Klagerne havde været tilbageholdt 5½ dag - en betragtelig tid. Dertil kom, at budskabet på bannerne kunne forstås forskelligt. Det var ubestridt, at klagerne ikke havde medbragt redskaber, som kunne tjene til befrielse af fanger. Domstolen var således ikke overbevist om, at deres fortsatte tilbageholdelse var nødvendig for at forebygge en tilstrækkeligt specificeret lovovertrædelse. Domstolen var videre ikke overbevist om, at tilbageholdelsen overhovedet havde været nødvendig. Det ville have været tilstrækkeligt at beslaglægge bannerne for at forebygge, at de kunne opildne andre til at befri fangerne.

De nationale domstole havde ikke fundet klagerne skyldige i nogen forbrydelse, men havde tilbageholdt dem præventivt. Der forelå en krænkelse af art. 5, stk. 1.

Med hensyn til forsamlingsfriheden fremhævede domstolen, at der havde været 25.000 demonstranter, herunder et betragteligt antal, der var parat til at bruge vold, hvilket var en betydelig udfordring for myndighederne. Men det var, jfr. ovenfor, ikke fastslået, at klagerne ved at vise deres bannere ville opildne andre demonstranter til at befri fangerne.

Deltagelse i demonstrationerne mod G8-topmødet var udtryk for, at klagerne ville deltage i en debat af offentlig interesse. De havde kritiseret politiets sikkerhedsforanstaltninger, herunder det store antal frihedsberøvelser. At tilbageholde dem i adskillige dage havde en afkølende effekt på den offentlige debat. Men domstolen fandt, at der ikke var en fair balance mellem sikkerhedsforanstaltningerne og forebyggelse af kriminalitet på den ene side og klagerens ret til forsamlingsfrihed. Hertil kom, at domstolen ikke var overbevist om, at mindre drastiske midler ikke kunne have været anvendt, såsom at beslaglægge bannerne. Der forelå derfor en krænkelse af art. 11.

S og MG blev herefter tillagt en torterstating på 3.000 € og et beløb til dækning af sagsomkostninger.

Landsforeningens Meddelelse 10/2012

Menneskerettigheder - Familiesammenføring - Gebyrer - Hollandsk sag

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 8 og 13

GR, en afghansk statsborger, indrejste i Holland i december 1997 for at blive genforenet med hustru og to børn, der var indrejst fem måneder forinden. Han søgte, men fik gentagne gange afslag på asyl.

I mellemtiden havde hustru og børn fået hollandsk statsborgerskab. Han klagede over, at han, der ikke havde midler, ikke kunne blive fritaget for gebyret på 830 € for at få behandlet sin ansøgning om familiesammenføring.

Menneskerettighedsdomstolen valgte at behandle hans klage vedr. art. 8 (retten til familieliv) efter art. 13 (om retten til et effektivt nationalt retsmiddel) og bemærkede, at den ikke forholdt sig til gebyrets størrelse. Det afgørende var, om det forhindrede klageren i at få behandlet sin klage under art. 8 i konventionen. Der var ganske vist en mulighed for gebyrfritagelse, men på grund af formalisme var det ikke muligt for klageren at skaffe de nødvendige papirer. Domstolen fastslog, at der forelå en krænkelse af retten til adgang til effektive retsmidler. Der var derfor ikke anledning til selvstændigt at tage stilling til art. 8. Der var med den trufne afgørelse ikke anledning til at tillægge erstatning - tabet var i øvrigt udokumenteret.

GR mod Holland, app. no.22251/07, 10/1 2012

Den henvises til ovennævnte resumé eller den engelsksprogede afgørelse på domstolens hjemmeside.

- oo0oo -

Se også Lf.Medd. 62/2011, O'Donoghue m.fl. mod Storbritannien app. 34848/07, 14/12 2010, der også drejer sig om høje gebyrer over for udlændinge.

Landsforeningens Meddelelse 11/2012

Manddrab - Forsøg - Erstatning

Straffelovens § 237 og erstatningsansvarslovens § 26

T på 27 år var tiltalt for manddrab og forsøg herpå, idet han i Sandholmlejren stak to andre beboere, hvoraf den ene, A, døde, mens den anden, B, der blev stukket i ryggen, overlevede, idet han kom under hurtig lægebehandling.

Fængsel i 14 år, udvisning for bestandig. Der var ikke grundlag for torterstatning til B, men derimod godtgørelse efter EAL § 26, stk. 3, med 15.000 kr. og yderligere 1.000 kr. for ødelagt tøj. Resten blev henskudt til Erstatningsnævnet.

Afgørelsen, truffet under en nævningsesag, blev i det hele stadfæstet af landsretten (med dissenser vedr. skyldspørgsmålet).

ØL 9. afd. N nr. S-271-11, 6/9 2011

T på 27 år og asylsøgende fra Kosevo var tiltalt for manddrab på A og forsøg på manddrab på B i april 2010 i Sandholmlejren, idet A blev dræbt med flere knivstik, hvoraf et perforerede hans hjerte, mens B blev stukket i ryggen, men overlevede, idet han kom under hurtig lægebehandling.

Sagen blev behandlet som nævningsesag, idet T nægtede sig skyldig.

Forældre og søskende til A ville have godtgørelse og erstatning med 1.505.000 kr. Dette krav blev henskudt til civilt søgsmål eller Erstatningsnævnet, da der savnedes dokumentation for kravet.

B ville have godtgørelse for svie og smerte med 20.740 kr., men havde ikke dokumentation for 4 måneders sygdomsmedling, hvorfor denne del af kravet blev henskudt til Erstatningsnævnet eller civilt søgsmål.

Derimod imødekom byretten et krav på 15.000 kr., men ikke for tort, idet der ikke var tale om en sådan krænkelse, at EAL § 26, stk. 1, kunne finde anvendelse. B var blevet tildelt et livstruende knivstik i ryggen, og retten imødekom derfor påstanden om godtgørelse efter EAL § 26, stk. 3, på de 15.000 kr. og yderligere 1.000 kr. for ødelagt tøj.

Selve bevisførelsen i sagen gengives ikke i detaljer fra byretsdommen, der er på 39 sider.

T forklarede bl.a., at han bare havde forsøgt at skille nogle personer, der var kommet i slagsmål. Det var et uheld, at T kom til at slå A ihjel. T ville bare forsvare sig selv. Han var ikke klar over, at A døde. T var ikke i besiddelse af en kniv bortset fra den, han tog fra A.

B forklarede bl.a., at der var modsætningsforhold mellem afghanere og tjetjenere i lejren. Han var ikke klar over, hvorfor han blev stukket, og kunne ikke genkende T i dag.

Medarbejdere i Sandholmlejren forklarede bl.a., at der også var nogle fra Kosevo indblandet i slagsmålet. Et vidne udpegede tiltalte som den person, der havde en kniv. Vidnet kendte tiltalte i forvejen.

Andre vidner blandt beboerne havde hos politiet udpeget T i en fotomappe. Der var blandt en del af vidnerne enighed om, at knivstikkeren var iført en rød trøje.

Politiet havde kort tid efter drabet stoppet en bil, hvori befandt sig 6 personer, herunder T. Flere af personerne havde blod på tøjet. Senere blev ved en ransagning i lejren af T's og tre andres værelser fundet en tom knivæske og senere i nærheden af lejren en kniv med blodspor på T's flugtrute, som han selv havde oplyst til politiet.

T havde snitsår på højre håndflade, og kniven havde DNA-spor fra både afdøde A og T.

T var blevet mentalundersøgt. Han havde tidligere været under psykiatrisk behandling i Kosevo. Aktuelt var han "under ingen omstændigheder" omfattet af straffelovens § 16, derimod § 69, på grund af symptomer på posttraumatisk stresssyndrom. Han var egnet til almindelig straf. Han var meddelt afslag på asyl i marts 2010 uden klageadgang.

I byretten var der enighed om at finde T skyldig i en udførligt begrundet kendelse, der fylder 3 sider i dommen.

Vedr. strafudmålingen på fængsel i 14 år bemærkede retten, dommen side 37:

"Der er ved straffastsættelsen lagt vægt på, at udgangspunktet for drab er fængsel i 12 år, jf. Højesterets dom af 5. oktober 2009, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2010, side 119. Der er endvidere ved straffastsættelsen lagt vægt på, at straffen for drabsforsøg efter praksis som udgangspunkt er fængsel i 6 år.

Der er som anført i skyldkendelsen ikke grundlag for at fastslå, at tiltalte i forhold 1 har handlet i nødværge, eller at handlingen er straffri efter straffelovens § 13, stk. 2. Der foreligger efter bevisførelsen heller ikke grundlag for ved straffastsættelsen at citere straffelovens § 82, nr. 5. Når henses hertil sammenholdt med, at der ej heller er grundlag for anvendelse af straffelovens § 82, nr. 7, er der ikke anført forhold, der kan begrunde en formildelse i forhold til ovennævnte udgangspunkter for straffastsættelse for drab og drabsforsøg. Der er heller ikke oplyst omstændigheder, som kan begrunde en skærpelse.

Der er herefter ved strafudmålingen foretaget en samlet vurdering af forholdene. Det er i den forbindelse tillagt særlig betydning, at der er tale om et kortvarigt sammenhængende forløb, hvor tiltalte har begået drab og drabsforsøg, og at forholdene, der blev begået i forbindelse med et større slagsmål, efter bevisførelsen ikke kan anses for planlagte."

Vedr. udvisning bemærkede retten:

"Tiltalte har en meget begrænset tilknytning til Danmark og har begået meget alvorlig kriminalitet, for hvilken han er straffet med fængsel i 14 år. Efter en samlet afvejning taler de forhold, der er nævnt i udlændingelovens § 26, stk. 1, ikke afgørende imod udvisning, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2. Tiltalte udvises derfor med indrejseforbud for bestandig, jf. udlændingelovens § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 6, sammenholdt med § 32, stk. 2, nr. 5."

T ankede med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse, og frifindelse for udvisning. Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse af byrettens skyldvurdering samt skærpelse.

8 nævninge og 3 dommere fandt T skyldig, uanset at B's DNA ikke var fundet på kniven. Der var ikke grundlag for at henføre drabet på A under straffelovens § 13, stk. 1 eller 2.

Der var følgende dissenser:

"Vedrørende forhold 1 vil en nævning frifinde tiltalte, idet denne nævning finder, at tiltalte har befundet sig i en sådan tilstand af skræk eller ophidselse, som er omhandlet i straffelovens § 13, stk. 2.

Vedrørende forhold 2 vil en nævning frifinde tiltalte, da denne nævning ikke med den til domfældelse i en straffesag fornødne sikkerhed finder det bevist, at det var tiltalte, som tilføjede B et stiksår i ryggen."

"Sanktion

Med bemærkning, at der ikke foreligger særlige omstændigheder, som kan begrunde nedsættelse eller forhøjelse af straffen, tiltræder samtlige nævninger og landsdommere, at straffen er fastsat til fængsel i 14 år.

Udvisning

Samtlige nævninger og landsdommere finder under henvisning til det, som byretten har anført herom, at tiltalte bør udvises af Danmark med indrejseforbud for bestandigt.

Konfiskation

Tiltalte har heller ikke for landsretten protesteret imod anklagemyndighedens påstand om konfiskation af kniven. Samtlige nævninger og landsdommere tager påstanden til følge.

Erstatning og godtgørelse

Landsdommerne kan i det hele tiltræde, hvad der af byretten er anført om erstatning og godtgørelse, og udskyder i samme udstrækning som byretten afgørelsen af spørgsmålet herom.

Landsretten stadfæster herefter i det hele byrettens dom."

Landsforeningens Meddelelse 12/2012

Røveri, bank - Udvisning betinget

Straffelovens § 288, udlændingelovens § 24 b og § 26

T på 21 år og fra Somalia var tiltalt for to bankrøverier og en lang række tyverier m.v. Han havde nogle mindre alvorlige afgørelser fra 2006 - 2007. Han havde boet i Danmark, siden han var 4 år gammel og havde ikke haft kontakt med hjemlandet siden.

Selv henset til lovændringen pr. 1/7 2011 skete der kun betinget udvisning. Straffen blev udmålt til 2 års fængsel.

Retten på Frederiksberg nr. 1-6570/2011, 20/12 2011

T på 21 år og fra Somalia var tiltalt for 2 bankrøverier, jfr. § 288, stk. 1, nr. 1, på to dage i maj 2011, hvor han anvendte maskering og truede med en pistol, henholdsvis med et udbytte på 68.000 kr. og 54.600 kr.

Derudover var T tiltalt i 18 forhold, hvoraf anklagemyndigheden under domsforhandlingen endte med at påstå frifindelse i 5 forhold, 2 var forældet, resten var tyveri fra kasseapparat, 3 tyverier på caféer, 1 hæleri med hensyn til et checkhæfte, forsøg på bedrageri med hensyn til at indløse checks til 36.000 kr., 1 mindre butikstyveri og 3 forhold om lov om euforiserende stoffer ved at være i besiddelse af mindre kvanta hash til eget brug.

T nægtede sig skyldig i nogle af forholdene, herunder bankrøverierne, og påstod sig frifundet for anklagemyndighedens påstand om ubetinget, subsidiært betinget udvisning.

T's og vidnernes forklaringer er ikke gengivet i dommen, men bevisførelsen bestod herudover af sålaftryk, DNA- og fingeraftrykserklæring vedr. en hue, masteoplysninger vedr. T's mobiltelefon samt billeder fra overvågningskameraer i de to banker.

T var straffet i 2006 - 2007 med to betingede domme for bl.a. § 119 og seneste dom tillige tyveri. En senere dom i 2007 gav 40 dages fængsel for brugstyveri.

T havde været frihedsberøvet siden 25/5 2011.

Retten fandt T skyldig i de ovenfor beskrevne forhold. Der var mange tekniske spor fra det ene bankrøveri, et håndaftryk på en cykel og vidneforklaringer i det andet bankrøveri og en høj grad af overensstemmelse i modus operandi i det andet røveri.

Straffen blev fastsat til fængsel i 2 år, idet retten lagde vægt på grovheden af røveriforholdene:

"Vedr. påstanden om udvisning bemærkes, at tiltalte efter det oplyste har boet i Danmark siden han var 4 år og ikke har haft kontakt til Somalia eller personer der efterfølgende. Uanset grovheden af forholdene 1 og 2 finder retten herefter ikke, at der er fuldt tilstrækkeligt grundlag for at udvise tiltalte, idet udvisning af tiltalte må antages at virke særlig belastende, jf. udlændingelovens § 26, stk.1. Selv henset til lovændringen pr. 1. juli 2011 tages påstanden om udvisning alene delvis til følge, således at der sker betinget udvisning, jf. udlændingelovens § 26, stk. 1, jf. § 24 b, jf. § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 6.

Thi kendes for ret:

Tiltalte T skal straffes til dels som tillægsstraf med fængsel i 2 år.

Hos tiltalte konfiskeres en peberspray, 400 kr., 0,15 gram hash iblandet tobak og 0,84 gram hash.

Tiltalte udvises betinget af Danmark med en prøvetid på 2 år.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger."

- oo0oo -

T skulle tillige betale erstatning til en bank.